

VILNIUS YRA MOKYKLA

Paskutinį kartą redaguota prieš kelias sekundes

Pridėti sluoksnį Bendrinti

Peržiūra

☒ Sluoksnis be pavadinimo

Individualūs stiliai

- 1 Memorialas Frank Zappai
- 2 Romain Gary paminklas
- 3 Skulptūra „Margutis“
- 4 Lazdynų Pelėdos paminklas
- 5 Teraso Ševčenkos paminklas
- 6 Barboros Radvilaitės pamink...
- 7 Paminklas Cemachui Šabadui

☐ Bazinis žemėlapis

KLAUSIMAI DISKUSIJAI:

Kodėl yra svarbu mąstyti savaip ir būti laisvam?

Kodėl tai buvo svarbu Lietuvai po sovietų laikų?

KLAUSIMAI DISKUSIJAI:

Kodėl ši vieta tampa dažnai susitikimų vieta?

Iš ko galime suprasti, kad rūpime tėvams?

Paminklas Frankui Zappai

Ar žinojais, kad Vilniuje stovi paminklas žmogui, kuris niekada nebuvo Lietuvoje? Tai – Frankas Zappa, labai garsus muzikantas iš Amerikos. Jis muziką ir buvo labai kūrybingas.

Frankas Zappa neturėjo nieko bendro su Lietuva. Tačiau lietuvių menininkams jis labai patiko, nes Zappa visada kalbėjo, kaip svarbu būti laisvam ir mąstyti savaip. Tai labai tiko Lietuvai, kai ji tapo laisva po sovietų laikų.

Vienas menininkas, vardu Saulius, sugalvojo pokštą – jis apsimetė, kad Amerikoje susitiko Zappą. Visi tuo patikėjo ir nusprendė pastatyti jam paminklą! Nors tai tik juokas, mintis labai patiko daugeliui žmonių.

Skulptūrą sukūrė menininkas Konstantinas Bogdanas, kuris anksčiau darė paminklus Leninui. Šį kartą jis sukūrė visiškai kitokį darbą – drąsų, šiuolaikišką, laisvą. Paminklą norėjo pastatyti prie meno mokyklos, bet kai kurie mokytojai tam pasipriešino. Jie bijojo, kad mokiniams Zappa gali pasirodyti netinkamas pavyzdys. Todėl paminklą pastatė kitoje vietoje – skvere prie Kalinausko gatvės. Ten jis stovi iki šiol. Šalia skulptūros galima pamatyti ir spalvingą sieną su piešiniais – tai vadinama gatvės menu.

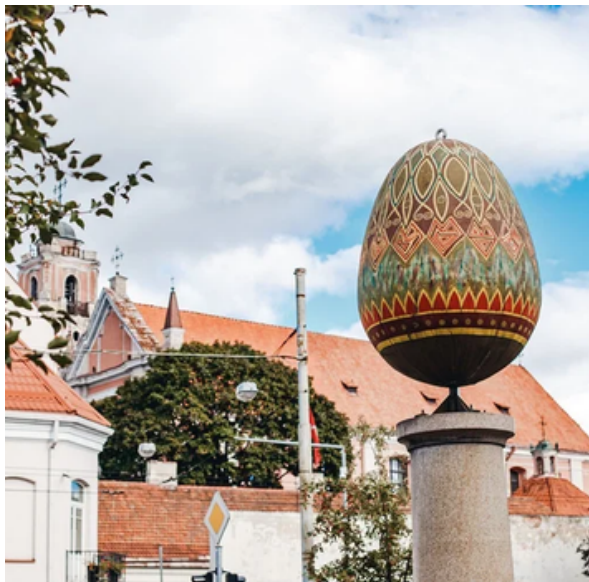
Įdomus faktas – pasaulyje yra tik dvi tokios skulptūros. Viena Vilniuje, kita Amerikoje, Franko Zappos gimtajame mieste Baltimorėje!

Paminklas Romain Gary

Vilniuje, kur susikerta Mindaugo ir Jono Basanavičiaus gatvės, stovi ypatinga skulptūrėlė. Ji vaizduoja mažą berniuką, stovintį ant žemės ir žiūrintį aukštyn į dangų. Jis atrodo labai mažas tarp didelių namų ir judrių automobilių. Bet šis berniukas – ne šiaip sau. Tai garsaus rašytojo Romain Gary vaikystės atminimas.

Romain Gary gimė Vilniuje, kai dar buvo visai mažas, jo vardas buvo Romanas Kacew. Jis augo čia su mama, mokėsi dainuoti, kalbų ir lankė pradinę mokyklą. Mama labai tikėjo, kad jos sūnus bus ypatingas žmogus. Kartais, kai jis žaisdavo kieme, mama jam sakydavo: „Pakelk į mane akis!“ – nes norėjo pasidžiaugti jo žvilgsniu. Kai Romain buvo mažas, jis įsimylėjo mergaitę, vardu Valentina. Norėdamas ją sužavėti, berniukas net pabandė suvalgyti guminių batų – kaliošą! Šią juokingą istoriją jis pats vėliau aprašė savo garsioje knygoje „Aušros pažadas“. Užaugęs Romain išvyko gyventi į Prancūziją. Ten jis tapo lakūnu, rašytoju, režisieriumi ir diplomatu. Jis parašė daug knygų, laimėjo svarbiausią Prancūzijos rašytojų apdovanojimą – Gonkūrų premiją. Ir net du kartus, nors šį prizą leidžiama laimėti tik kartą – antrą kartą jis pasinaudojo slapyvardžiu ir visus apgavo! Skulptūrą sukūrė menininkas Romualdas Kvintas. Joje vaizduojamas Romain Gary kaip mažas berniukas, stovintis prie namo, kuriame jis gyveno vaikystėje. Berniukas žiūri aukštyn – taip, kaip mama jam sakydavo.

Kartais vilniečiai į skulptūrėlės rankas įdeda gyvų gėlių – taip jie parodo, kad atsimena ir myli šį rašytoją. Tai labai švelni ir jautri miesto vieta, kur žmonės net susitaria susitikti!

KLAUSIMAI DISKUSIJAI:

Kodėl svarbu gyventi su gamta draugiškai?

Kaip mes galime prisidėti prie gražesnio pasaulio kūrimo?

Skulptūra „Margutis”

Vilniaus senamiestyje, ten, kur susitinka Šv. Stepono, Pylimo ir Raugyklos gatvės, stovi labai neįprasta skulptūra – didelis, net 300 kilogramų sveriantis margutis, pastatytas ant aukštos granito kolonos. Iš toli jis atrodo lyg paslaptingas kiaušinis, nukritęs iš dangaus tiesiai į miesto širdį. Šis margutis atsirado dar 2001 metais. Iš pradžių jis stovėjo Užupyje ir simbolizavo atgimimą – naują pradžią. Tuo metu menininkai rinko pinigus angelui, kuris turėjo „išsiristi“ iš šio kiaušinio. Kai angelas buvo pastatytas, kiaušinis nebuvo pamirštas – jis iškeliavo į kitą vietą, kur ir stovi iki šiol. Nors margutis iš pradžių turėjo būti tik laikinas, vilniečiams jis taip patiko, kad tapo nuolatine miesto puošmena. Žmonės jį pamėgo, prie jo dažnai susitinka, fotografuojasi, o per Velykas jis tampa tikra švente miesto aikštėje. 2007 metais šis didelis gipsinis kiaušinis buvo pirmą kartą išmargintas menininkės Lijanos Turskytės. Ji papuošė jį lietuviškais raštais, primenančiais pavasarį ir gamtos atgimimą. Po daugelio metų, 2023-aisiais, margutis buvo atnaujintas – šį kartą jį margino dvi menininkės: Lijana ir jos dukterėčia Emilė. Jos pasirinko lietuviškų laukų žoleles ir augalus primenančius raštus, žalsvas spalvas ir pievos motyvus. Šis naujas dizainas buvo sukurtas paminėti Vilniaus – Europos žaliosios sostinės metus. Margutis taip tapo ne tik velykiniu simboliu, bet ir kvietimu gyventi gamtai draugiškai – mylėti miestą, gamtą ir vieni kitus. Nors buvo norėta, kad kiekvienas miesto rajonas pasistatytų po savo kiaušinį, ši idėja neišplito. Tačiau vienintelis margutis Senamiestyje išliko ir per daugiau nei 20 metų tapo Vilniaus simboliu, kuris pasakoja apie kūrybą, draugystę ir atgimimą.

Šis margutis visus metus stovi miesto aikštėje – jis ne tik gražus, bet ir prasmingas, primenantis, kad kiekvienas pavasaris – tai nauja pradžia, o kiekvienas žmogus gali prisidėti prie gražesnio pasaulio kūrimo.

Lazdynų Pelėdos paminklas

Ar gali būti, kad vieną knygą parašė dvi rašytojos? Taip! Lietuvoje tokia istorija tikra – Lazdynų Pelėda yra slapyvardis, kuriuo pasirašinėjo dvi seserys – Sofija ir Marija Ivanauskaitės. Jos gyveno XIX–XX amžiuje, kai lietuvių kalba ir literatūra pradėjo labai augti, o žmonės vis dažniau norėjo skaityti knygas lietuviškai.

Abi seserys buvo kilusios iš bajorų šeimos. Tai reiškia, kad jų tėvai turėjo daugiau galimybių suteikti vaikams gerą išsilavinimą. Jų tėtis buvo poetas ir tapytojas, tad seserys nuo mažens gyveno kūrybos pasaulyje. Sofija ir Marija daug skaitė, rašė, domėjosi menu ir kalbomis. Kai pradėjo rašyti istorijas apie žmones, gyvenimą kaime ir mieste, jos pasirinko bendrą vardą – Lazdynų Pelėda. Kodėl pelėda? Nes tai išminties simbolis! Jų kūryboje pasakojamos tikros, jautrios istorijos apie to meto žmones – tiek bajorus, tiek paprastus kaimo gyventojus. Šios knygos skaitomos iki šiol, nes jose daug meilės gimtajam kraštui, gamtai ir žmogui. Vilniuje, šalia Visų Šventųjų bažnyčios, stovi bronzinė skulptūra, pavadinta „Seserys“. Ji skirta šioms dviem rašytojoms atminti. Skulptūrą kūrė Daliutė Matulaitė. Joje pavaizduotos dvi moterys – tvirtos, rimtos, stovinčios kartu. Tai ne tik paminklas rašytojoms, bet ir gražus seserystės simbolis – juk būti sesėmis ar broliais, kurie kuria kartu, yra tikra dovana!

KLAUSIMAI DISKUSIJAI:

Kodėl yra svarbu turėti artimų žmonių su kuriais gali turėti bendrų veiklų? Ką tai mums duoda?

Ar norėtumėt sukurti ką nors su savo artimu žmogumi?

Ši skulptūra yra pastatyta labai ypatingoje vietoje. Kadaise čia stovėjo bažnyčia, vėliau – garsus turgus. Dabar čia ramu, žaliuoja medžiai, o žmonės sustoja pasigrožėti meno kūrinio ir prisiminti seseris, kurios daug prisidėjo prie mūsų literatūros.

Šis paminklas Vilniuje primena, kad rašymas, kūryba ir bendrystė yra labai svarbios. Tai ne tik pasakojimas apie senas knygas, bet ir apie tai, kaip gera kurti kartu – su šeima, draugais, bendraminčiais.

Kai būsite prie šios skulptūros, įsižiūrėkite į seseris: kaip jos stovi, ką jos simbolizuoja? Gal tu taip pat norėtum sukurti kažką gražaus su savo broliu ar sese? Gal norėtum parašyti istoriją, nupiešti paveikslą ar sugalvoti pasaką?

Paminklas „Seserys“ tarsi sako: kūryba jungia žmones, o seserystė – tai stiprybė, kuri palieka pėdsaką visam laikui.

Taraso H. Ševčenkos paminklas

KLAUSIMAI DISKUSIJAI:

Kaip manot, kodėl valstybės nori būti laisvos ir nepriklausomos?

Ar kitoje šalyje gali jaustis savas?

Vilniuje, ten, kur susitinka Arklių, Visų Šventųjų ir Bazilijonų gatvės, stovi įdomi skulptūra – šviesaus granito paminklas jaunuoliui, žiūrinčiam į praeivius rimtu, bet šviesiu žvilgsniu. Tai Tarasas Ševčenka, garsus ukrainiečių poetas, rašytojas ir dailininkas, labai svarbus Ukrainos žmonėms. Šis paminklas pastatytas 2011 metais, minint 150-ąsias jo mirties metines, o jį sukūrė skulptorius Vitalijus Andrijanovas. Tarasas gimė neturtingoje baudžiauninko šeimoje, tačiau visada svajojo mokytis ir kurti. Jis buvo našlaitis, dar vaikas dirbo piemeniu, o nuo keturiolikos metų gyveno pas dvarininką. 1828–1831 metais Tarasas gyveno Vilniuje, čia mokėsi piešti pas garsų dailininką Janą Rustemą ir pradėjo kurti savo pirmuosius eilėraščius. Vilnius tapo labai svarbia vieta jo gyvenime – pats Tarasas rašė, kad „Vilnius... brangus mano širdžiai“, o viename eilėraštyje miestą vadino „garsinguoju Vilniumi“. Ševčenka buvo ne tik kūrėjas, bet ir tikras savo šalies mylėtojas. Jis ragino žmones kovoti už laisvę ir tikėjo, kad Ukraina turi būti nepriklausoma.

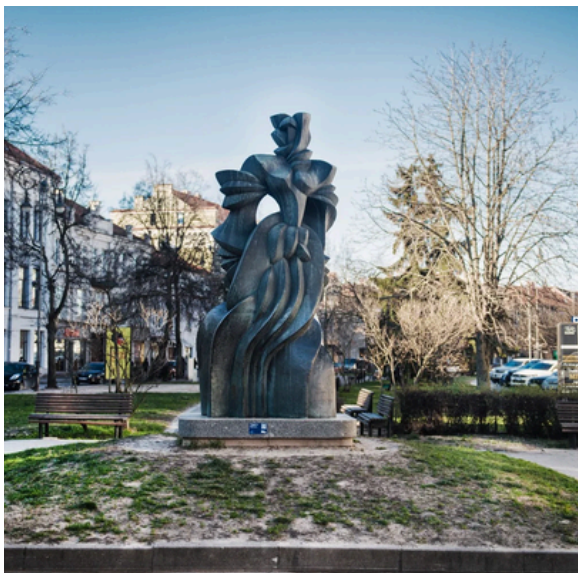
Vilniuje Taraso Ševčenkos paminklas buvo ilgai laukiamas. Kai Ukrainos bendruomenė Lietuvoje nusprendė jį pastatyti, buvo sunku rasti tinkamą vietą. Galiausiai visi sutarė dėl skverelio tarp trijų senamiesčio gatvių – ten, kur šiandien žmonės gali sustoti, pasėdėti ir pasigrožėti poeto skulptūra.

Šis paminklas vaizduoja jauną, kupiną jėgų ir kūrybinių idėjų Tarasą, todėl atrodo kitaip nei seni, liūdni paminklai. Jis šviesus, šiuolaikiškas. Tai ne tik meno kūrinys, bet ir simbolis – Vilnius čia susitinka su Ukraina, o kūryba susitinka su istorija.

Ši vieta tapo ne tik graži, bet ir prasminga – ji primena, kaip svarbu kurti, svajoti ir mylėti tiek savo šalį, tiek miestą, kuriame gyveni.

Tarasas Ševčenka visą gyvenimą rašė apie žmones, apie paprastus jausmus, apie teisybę ir viltį. Ir nors jis gyveno daugiau nei prieš 150 metų, jo žodžiai tebėra gyvi. Šis paminklas kviečia kiekvieną prisiminti, kad dideli dalykai prasideda nuo mažų žingsnių, o laisvė – nuo tikėjimo ir kūrybos.

Paminklas Barborai Radvilaitei

KLAUSIMAI DISKUSIJAI:

Kaip manot, ar sunku neklausti aplinkinių ir daryti taip, kaip nori tavo širdis?

Kodėl bent kokia mintis/idėja apie kovą už savo laimę sovietmečiu buvo neleistina?

Vilniuje, Vokiečių gatvėje, stovi ypatinga skulptūra, vaizduojanti Barborą Radvilaitę – garsią Lietuvos didikę, kurios gyvenimas primena pasaką su liūdna pabaiga. Skulptūrą sukūrė žinomas menininkas Vladas Vildžiūnas, o jos istorija ne mažiau įdomi nei pati Barbora. Barbora Radvilaitė gyveno XVI amžiuje, kai Lietuva buvo didelė ir stipri valstybė kartu su Lenkija. Ji buvo labai graži, protinga ir drąsi moteris, bet jos meilės istorija primena garsųjį pasakojimą apie Romeo ir Džiuljetą. Nors Barboros šeima ir Lietuvos valdovai nepritarė jos meilei, ji išteikė už Žygimanto Augusto – Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus. Jų meilė buvo labai stipri, bet gyvenimas nebuvo lengvas. Žmonės apkalbėjo Barborą, net kaltino ją raganavimu. Tačiau Žygimantas ją vis tiek vedė ir karūnavo karaliene. Deja, Barbora sirgo ir karalienės titulą nešiojo tik penkis mėnesius, nes netrukus mirė. Vis dėlto jos istorija iki šiol įkvepia, nes ji parodo, kad meilė ir drąsa padeda įveikti visas kliūtis. Skulptūra Barborai buvo pastatyta 1982 metais, bet tuo metu Sovietų valdžia neleido jos vadinti Barboros vardu. Ji buvo tik „dekoratyvinė figūra“. Visi vis tiek žinojo, kam ji skirta. Skulptūra yra labai dinamiška, atrodo, lyg plaukianti, kaip ir Barboros trumpas, bet gražus gyvenimas.

Įdomu tai, kad kai kurie istorikai mano, jog Barbora galėjo gimti visai netoli tos vietos, kur dabar stovi skulptūra. Tai dar labiau sustiprina šios vietos ryšį su jos asmenybe. Ši skulptūra yra viena iš „kalbančių Vilniaus skulptūrų“. Prie jos pritvirtinta mėlyna lentelė su QR kodu, kurį nuskenavus telefonu, galima išgirsti Barborą kalbant. Jos balsą įgarsino rašytoja Kristina Sabaliauskaitė, kuri puikiai perteikė Barboros jausmus ir mintis. Barboros istorija pasakoja ne tik apie meilę, bet ir apie stiprią moterį, kuri nepabijojo kovoti už savo laimę. Nors gyveno seniai, jos drąsa ir ryžtas vis dar įkvepia šiandien. Skulptūra Vokiečių gatvėje kviečia kiekvieną sustoti, pasigrožėti ir prisiminti, kad tikra meilė ir tikėjimas savimi – labai stiprios jėgos.

Paminklas Cemachui Šabadui

Vilniuje, senamiestyje, prie Mėsinių ir Ašmenos gatvių sankryžos stovi ypatinga skulptūra. Ji vaizduoja gydytoją su mergaite, laikančia kačiuką. Tai – Cemachas Šabadas, žydų gydytojas ir visuomenininkas, kurį daugelis vadina tikruoju daktaru Aiskauda.

Šis daktaras buvo ne tik gydytojas, bet ir tikras žmonių draugas. Jis padėdavo vargšams, rūpinosi vaikais, steigė ligonines, prieglaudas, padėjo sergantiems, net jeigu jie neturėjo pinigų. Todėl vilniečiai jį labai mylėjo ir iki šiol gerbia. Norėdami atsidėkoti, 2007 metais jie pastatė jam skulptoriaus Romualdo Kvinto paminklą – jaukų, šiltą, rodantį, koks rūpestingas ir artimas buvo šis žmogus.

Cemachas Šabadas gimė 1864 metais Vilniuje, čia užaugo, mokėsi, studijavo mediciną Maskvoje, o po tremties grįžo atgal į gimtąjį miestą. Jis dirbo Vilniaus žydų ligoninėje, steigė vaikų sveikatos centrus, įkūrė pirmąjį rentgeno kabinetą ir stengėsi, kad kiekvienas vaikas galėtų gauti pagalbą.

KLAUSIMAI DISKUSIJAI:

Ką reiškia lygios teisės visiems? Kodėl tai svarbu?

Kaip atrodytų pasaulis, jeigu jame dingtų gerumas, rūpestis ir pagalba?

Jis ne tik gydė, bet ir mokė žmones apie sveikatą, rūpinosi, kad ligoniams būtų prieinami gydytojai. Be gydymo, jis buvo ir labai aktyvus žmogus: dalyvavo miesto taryboje, politikavo, bet visada sakė, kad svarbiausia – lygios teisės visiems žmonėms. Net tada, kai kilo ginčas, kam priklauso Vilnius – Lietuvai ar Lenkijai, jis pasisakė už Lietuvą, nes manė, kad tai geriausia vilniečiams. Cemachas buvo išmintingas, geras, šviesus žmogus, kurį pažinojo net tokie garsūs žmonės kaip Albertas Einšteinas ar Antanas Smetona. Ir nors jis buvo žydas, jis visada buvo už draugystę ir vienybę tarp tautų. Įdomu tai, kad Cemachas Šabadas buvo įkvėpimas garsiajai pasakai apie daktarą Aiskaudą – švelnų, gerą gydytoją, kuris rūpinosi visais gyvūnėliais ir vaikais. Ši pasaka parašyta 1925 metais, o jos veikėjas buvo sukurtas būtent pagal šį vilnietį gydytoją. Cemacho gyvenimas baigėsi 1935 metais – jis netikėtai susirgo ir mirė. Jo laidotuvėse dalyvavo daugiau nei 30 tūkstančių žmonių, o jo atminimas išliko gyvas iki šiol. Jo kapas yra Vilniaus žydų kapinėse Sudervės gatvėje. Paminklas, kuris stovi senamiestyje, vaizduoja C. Šabadą su mergaite ir jos augintiniu – taip įamžintas ne tik gydytojo darbas, bet ir jo širdis, atsidavusi kiekvienam žmogui. Šalia buvusios ligoninės, kur jis dirbo, Kauno gatvėje, jam pastatyta ir atminimo lenta. Šis žmogus – tikras Vilniaus simbolis, o jo paminklas primena, kad gerumas, rūpestis ir noras padėti kitiems yra labai svarbūs. Tai paminklas ne tik daktarui, bet ir visai vilniečių meilei, kurią galima pajusti dar ir šiandien.

Nr.	Meninio kūrinio pavadinimas	Meninio kūrinio autorius	Kaip atrodo meninis kūrinys?	Kokia meninio kūrinio nuotaika?	Ką simbolizuoja meninis kūrinys?	Įdomus faktas apie meninį kūrinį
1.						
2.						
3.						
4.						

Nr.	Meninio kūrinio pavadinimas	Meninio kūrinio autorius	Kaip atrodo meninis kūrinys?	Kokia meninio kūrinio nuotaika?	Ką simbolizuoja meninis kūrinys?	Įdomus faktas apie meninį kūrinį
5.						
6.						
7.						

PROTMŪŠIS IR ŽINIŲ ĮTVIRTINIMAS

1. Ką laiko mergaitė šalia daktaro Šabado skulptūros? **Katiną.**
2. Kiek žmonių pavaizduota skulptūroje „Seserys“? **2.**
3. Kuri skulptūra „plaukia“? **Barbora Radvilaitė.**
4. Kurioje skulptūroje matome mažą berniuką su pakelta galva? Į ką berniukas žiūri? **Romain Gary. Žiūri į mamą.**
5. Kuri skulptūra slepia meilės istoriją? **Barbora Radvilaitė.**
6. Kuri skulptūra atrodo tarsi milžiniškas velykinis siurprizas? **„Margutis“.**
7. Kuri skulptūra yra dviejų seserų kūrybai atminti? **„Seserys“ (Lazdynų Pelėda).**
8. Kuri skulptūra buvo perkelta iš Užupio? Kas vietoj jos pastatytas? **Perkeltas „Margutis“, pastatytas angelas.**
9. Kuri skulptūra turi berniuką, kuris beveik suvalgė kaliošą? Kodėl jis norėjo jį suvalgyti? **Romain Gary. Norėjo suvalgyti iš meilės.**
10. Kuri skulptūra skirta gydytojui, pagal kurį buvo sukurtas filmukas? **Cemachas Šabadas.**
11. Kuri skulptūra skirta ukrainiečių poetui? **Taraso H. Ševčenkos.**
12. Kuri skulptūra simbolizuoja pavasarį, nors stovi ištisus metus? **„Margutis“.**
13. Kurios skulptūros žmogus buvo apkaltintas raganavimu, bet tapo karaliene? **Barbora Radvilaitė.**
14. Kuri skulptūra buvo sukurta menininko pokšto dėka? **Frankas Zappa.**
15. Kurios skulptūros žmogus galėjo būti pažįstamas su Albertu Einšteinu? **Cemachas Šabadas.**
16. Kuris paminklas turi tik žmogaus galvą? **Frank Zappa.**
17. Kuri skulptūra turi spalvas? **Margutis.**
18. Kuri skulptūra turi rankose knygą? **T. Ševčenka.**
19. Kuris žmogaus paminklas neturi veido? **Barbora Radvilaitė.**
20. Kuriam žmogui pastatytas paminklas Vilniuje žinant, jog tas žmogus nėra buvęs Vilniuje? **Frank Zappa.**